

EXPUNERE DE MOTIVE

Cele mai recente luări publice de poziție ale Academiei de Științe Medicale (ASM) datează, conform site-ului propriu, din anul 2012. Pandemia prin care trece întreaga lume la nivelul anului 2020 nu a generat, din partea acestui instituții, nicio formă de implicare, participare sau contribuție publică. La nivelul anului 2019, ASM a fost implicată într-un program pentru mâna artificială derulat din fonduri norvegiene, un program de angiografie prin care s-au obținut 16 angiografe cu fonduri UE POC) și un program de profilaxie finanțat prin fonduri ale Federației Internaționale a Academiiilor, niciunul dintre acestea nefiind programe specifice unei instituții cu acest profil, ci forme de diluare a accesului la fonduri specifice pentru instituții de profil, care, în schimb, pot asigura veniturile proprii necesare funcționării unei academii cu un număr de zece angajați.

Noutățile Academiei de Științe Tehnice din România (ASTR), conform paginii de internet dedicate, datează din 2018 și privesc „Zilele ASTR”, respectiv un colocviu cu temă istorică, iar activitatea științifică și de cercetare a acestei academii este imposibil de identificat oficial.

Spre deosebire de marea majoritate a statelor UE cu tradiție academică, România deține, înființate fiind prin diverse legi, un număr de cinci instituții de consacrare științifică cu titlul de „academie”, suplimentar Academiei Române (Academia Oamenilor de Știință din România – AOSR, Academia de Științe Tehnice, Academia de Științe Agricole, Academia de Științe Medicale, Academia de Științe ale Securității Naționale).

Modelul instituțional al acestor academii vizează, pe de o parte, de regulă, revendicarea, ca legitimitate, de la diverse instituții și personalități ale perioadei interbelice și transformarea prin lege a unei asociații de drept privat într-o instituție publică, iar pe de altă parte, acordarea de indemnizații, de valori variabile, și titluri paralele (membru al Academiei de Științe Medicale etc.) celor acordate de Academia Română (indemnizațiile nefiind cumulabile între ele, tendința generală este ca o persoană să fie membru titular al unei singure academii).

Nu doar că Academia Română acoperă, din punct de vedere al reprezentării științifice, toate domeniile de referință ale diverselor academii paralele, însă ele însele își suprapun propriile arii de competență, rezultatul fiind unul de natură inflaționistă la nivelul acordării calității de membru pentru înalte contribuții științifice, împreună cu indemnizația aferentă.

În condițiile în care secția de Științe Medicale a Academiei Române numără 8 membri titulari, ASM are un număr de 160 de titulari, în condițiile în care o secție cu același profil medical, în cadrul Academiei Oamenilor de Știință din România, are 47 de membri, ceea ce ar conduce România pe poziții fruntașe în privința competențelor din domeniul medical, contrar experiențelor directe recente legate de gestionarea crizei de coronavirus.

O situație similară se întâlnește la Academia de Științe Tehnice din România – secția de profil a Academiei Române numără 4 membri, iar ASTR, 95, cărora li se adaugă secții cu profil similar în cadrul Asociației Oamenilor de Știință din România.

Propunerea legislativă de față are în vedere, pe de o parte, unificarea cadrului legislativ în care funcționează aceste instituții cu titlul de academic, în ceea ce privește aprobarea statutului de funcții, caracterul viager al calității de membru, nivelul indemnizației (în condițiile în care, de exemplu, în legislația actuală, remunerația primită de un membru al Academiei de Științe Medicale este de aproape două ori mai mare decât cea a unui membru al secției de Științe medicale a Academiei Oamenilor de Știință). De asemenea, proiectul elimină referința, din actul normativ de bază, la membrii ASM ca „academicieni”, titlatură deținută exclusiv de membrii Academiei Române.

În același timp, propunerea legislativă vizează încurajarea activității de cercetare și a implicării celor două academii în dezvoltarea sectoarelor pe care afirmă că le reprezintă, libertatea lor decizională în privința calității de membru remunerat fiind susținută, în proiectul legislativ, de finanțarea activității de bază și a indemnizațiilor exclusiv din venituri proprii.

Inițiatori

Iulian Bulai, deputat USR

Tudor Pop, deputat USR

Emanuel Ungureanu, deputat USR

Adrian Wiener, senator USR